

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Beati Aloysii Gonzagæ E Societate Iesv,
Ferdinandi S. Rom. Imp. Principis, Marchionis
Castilionensis F. Natu Maximi, Libri Tres**

Cepari, Virgilio

Coloniæ Agrippinæ, 1608

c. I. De literis post ipsius mortem à compluribus scriptis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43934

DE VITA BEATI
ALOYSII GONZAGAE
LIBER TERTIVS.

CAPVT PRIMVM.

DE LITTERIS POST IPSIVS
mortem à compluribus scriptis.

Postquam ad meliorem vitam migravit B. Aloysius, multæ ad eius matrem Illustrissimam feminam litteræ datæ sunt, quæ declararent, quantam suæ sanctitatis opinionem in hominû animis moriens reliquisset. Ante alios P. Claudius Aquaviua Præpositus Generalis confirmat, eam deinceps caro & fidei patrono in coelis vsuram, ubi fides certa sit, felicem illum, & diuinitus fortunatum animum iam tum æterna felicitate perfrui, neque vnquam vel ipsi, vel religionis suæ socijs opem, & solatium afferre desitutum. P. Rector Collegij Romani certiore eam facit, Aloysium ad beatorem vitam non modo animo sed etiam ore totoque corpore tam quieto, atque composito euasisse, vt omnibus eius mortis, quæ vitæ sanctissimè actæ, omni que virtutum genere cumulata responderit, æmulandæ cœleste studium iniecerit. Ac proinde non

tam

tam ipsi, cæterisque de eadem familia de
eius iactura dolendum esse, quam latan-
dum, quod vnum sui sanguinis Diuorum
numero transcripserint. Idem testimoni-
um viri Illustrissimi suis epistolis tribue-
runt. Atque in primis Hieronymus Robo-
reus Cardinalis Illustrissimus ad eandem
Principem feminam ita scribit. *Proxima su-
periore feria quinta, vesperi euectus est ad fortu-
natiorem vitam noster bonus pater Aloysius, tan-
tumque alijs sui desiderium, suaque egregia san-
ctimonia opinionem reliquit, vt Patres illi eius so-
cij certo confisi in cælum emicuisse, haud minus
eius mortem admiratione, quam lachrymis sint pro-
secuti. Id adeo tibi solatio esse spem, ut afferre de-
bet, acturum eum cum Deo de fratrum suorum
concordia & incolumitate, prosperaque suorum
fortuna. Iterum queso mœrorem deponas, quan-
do iam in cœlesti aula filius tuus est, qui, vt spero,
sua nos commendatione tuebitur. Eiusdem argu-
menti fuere litteræ Illustrissimi Cardinalis
Scipionis Gonzagæ, quas ad Mantuanum E-
piscopum fratrem suum, atque ad Aloysij
matrem dedit. In his nuntiat Aloysium iã
beatius viuere cœpisse, eiusque exitum tam
salubris exempli fuisse, vt gaudijs potius,
quam lachrymis sit decorandus. Adhæc
quanta huius ipsius Cardinalis fuerit de A-
loysij sanctitate opinio, Clemens Octauus
Pont. Max. luculētum testimonium dedit.
Is enim nonis Sextil. anno M. DC. IV.
vltro*

vltro cum Marchione Castilionensi, Ora-
 tore Casareo, in sermonem de eius laudi-
 bus ingressus, testatus est, Scipionem Gon-
 zagam sæpenumerò secum de huius adole-
 scentis eximia sanctitate verba fecisse, si-
 mulque passum esse vel aspectu eius animi
 sibi salutari dolore suffigi, & propter coele-
 stem quandam innocentiam, quam in eo
 cerneret, tanto pietatis motu affici, vt la-
 chrymis temperare non posset. Quin & i-
 pse Pontifex vbi hæc memorarat, aliaq; in-
 super de eius sanctimonia vitæ, & miraculis
 acceperat, quasi lachrymans, vehementi se-
 su hæc locutus est. *Beatum illum, quem nunc e-
 quidem credo, immortalis apud superos gloria frui.
 sæpe mihi quidem venit in mentem mirari, quia
 è tantis periculis exire potuisses. at hic certe est,
 qui te seruauit, & familia sua pacem attulit. Ha-
 bes in cælo in cuius fida tutela sis, qui que omnè do-
 te noxam propulsabit. Neque verò aliud fuit
 clarissimæ & sanctissimæ femine Eleono-
 ræ Austriæ Archiducis, Mantuæ ducis iudi-
 cium, vt apparet ex eius epistola, quam hoc
 tempore ad Aloysij matrem dedit, quæ in
 hunc modum in eius vita typis excusa legi-
 tur. Cum mecum ipsa reputo, quàm acerbum tibi
 dolorem, Illustrissima Domina, iacturam quam in
 filio tuo Patre Aloysio fecisti, inuisse oporteat, e-
 umque ex meo metior, quæ et si mater eius non fui,
 materno tamè eum amore semper sum complexa,
 facere non possum quin tu mihi ferar. neque verò*

tui solum, sed vniuersa etiam nostra domus, cui, si quidem humane conditionis rationem habeamus, nostrapte vi, sine diuina ope non possumus efficere, vt ne ingemiscamus. At si saniori mente cogitemus, fortunatum illum animum cæco hoc corporis velo conscisso, in æternum splendorem subuectum, ad plenum illum gloria exitum, ad quem, dum adhuc in hac referta miserijs valle decurreret, pleno gradu properabat, peruenisse, vbi è propinquiore, faciliore ei ad preces nostras benigno suo domino commendandas aditus est futurus, laudes scilicet, gratesquæ Deo agemus, quod ereptum è terrestri cæno, cælesti Hierosolymitana ciuitate donarit: nostri verò commodi causa, leniemus miserorem nostrum, quandoquidem ex homine mortali cælestem angelum factum videmus. &c.

Ad hanc epistolam auctor illius vitæ hæc adiungit. Fuit, qui supra nominatus est, Aloysius Gonzaga, Ferdinandi Marchionis Castilionensis filius natu maximus, qui à primis cunabulis Angelicum in terris emulatus est viuendi genus. Marchionis titulo ac ditione fratri suo minori concessa, atque in Societatem Iesu ascriptus, cum annū ageret circiter quartum & vigesimum, viuendi finem impleuit. Cadit in illum, quod scripsit sapiens, Consummatus in breui expleuit tempora multa. placita enim erat Deo anima illius. propter hoc properauit illum educere de medio iniquitatum: Huius adolescentis cognita morte, Eleonora, tum alia multa in eius laudem dixit, tum illud crebrius vsurpauit: Erat adolescens sanctus, & sanctus obiit. Sunt qui prætere

refe-

referant, hoc amplius addidisse, hunc fore primū è Gonz garū stirpe, qui in Diuorū numerum referretur. Claudent hoc caput litteræ Thomę Mancini, V. Cl. qui quoniā præsens affuit, cūm Aloyſio iusta funebria persoluerentur, de nonnullis, quæ in iſe uenerunt singillatim testificatur. sic enim ait.

Illustrissima, & Excellentissima Domina. Etiamnum heredo miserèrne dolorem tuum, an tibi gratuler felicem, fortunati Patris Aloysij, ad melius vitæ genus abitum. Neq, enim satis dispicio, plusne ponderis apud maternum animum sit habiturum tuum ipsius dispendium, an præstantissimum & noberrimum filij tui lucrum. Equidem doleo, quod tam eminentis hominis aspectu orbati sumus, quodque tibi Excellentissima Domina, in luctu versandum est, quo haud scio an alius grauior esse possit, quando in hac suprema valetudine, nullum eius vel semel extremum videndi momentum fuit. At ipsi sanè gratulor, quod præstantibus, dum viueret, sanctitatis officijs, cælum sit meritum, quod eum non tam iuisse, quam volasse, constat inter omnes, adeo præclarum de consummata sua virtute, Roma, vniuersoquæ orbi sensum reliquit. itaq, viginti trium annorum adolescens id assecutus est, quo, ne si ei quidem Noe ætas contigisset, sperare licuisset amplius. Feria quinta vespere altera noctis hora animum Deo reddidit, heri verò post meridiem in eade Collegij Societatis Iesu, cui ab Annunciatæ nomen, funeratus est, cui officio &

ipse interfui. Neque hoc præteribo, non modo apud illius Societatis Patres, eius reliquias magno in honore esse, verum etiam populum ipsum, qui affuit, vestem eius, venerationis causa conscidisse, neque vanus essem, si plus etiam adderem, de quo sperote ab alijs, ac fortè ab ipsis Patribus, qui rem melius exploratam habent, certiores factum iri. Nullum quidem eius miraculum proditur, siue quod nullum extet, siue quod etiamnum cæletur, cæteroqui publicè, perinde ac hominis sancti qui miraculis claruerit, celebris est eius veneratio. Atque hodie, qui est sabbatum, circiter horam alteram & vigesimam, mihi nunciatur, complures viros illustres, quippiam, quod in usu habuerit, exposcere. Hæ sunt adeò causæ, quæ incertum me faciunt, sitne de eius tali exitu dolendum. Est non nemo, qui iam vitam eius litteris prodere ingressus sit, & Cardinali, simul absoluta fuerit, eius exemplum promissum est. is vt nunciato eius excessu graui mœrore percussus est, ita illum, tanto eius audito honore, leuauit. Idem Cardinalis, quanquam gemina de causa, vehementer quippiam rerum huius fortunati Patris appetit. Illud etiam tibi narrare succurrit, quod Aloysius proxima superiore hebdomade, cum ipsum viseremus, suam mortem magna hilaritate prænuntiavit, mihi quæ binas litteras dedit, quas octauo abhinc die istuc destinaui, rogans darem operam vti certò perferrentur. has siquidem fore postremas, quas tibi Excellentissima Domina, fratri quæ suo Marchioni scribe-

scriberet. Porrò hoc quicquid est sermonis, aliquid
quendi & consolandi tui amore, his litteris mandaui,
quo sanè solatio tantisper te sustenta, dum,
vt opto, alius quispiam vberius de omnibus ad te
perscribat. Interea tristitia, quaeso, modum fuge,
huicq; beato Patri, cuius nulla preces irrita erunt,
pacem, & quietem excellentissime familiaritatis
commendam. Romæ X. Kalend. Quintil. Anno
M.D.XCI. Atque ex his litteris, quas adhuc attulimus,
procliuè est existimare, quanto iam, cum abiret à vita,
sanctimoniam nomine floruerit.

CAPVT SECVNDVM.

LVCVLENTVM TESTIMONI-
um, quod B. Aloysio, Robertus Bellar-
minus Cardinalis amplif-
simus dedit.

HOrum grauium hominum litteris,
quæ peruulgatæ de eius excellenti-
ori virtute famæ fidem faciunt, annectam
nunc Roberti Bellarmini Cardinalis am-
plissimi de interioribus eius virtutibus, co-
ties in hac historia laudatum à me testimo-
nium. Ille enim qui diu in Collegio Roma-
no huius Beati adolescentis conscientiam
gubernasset, compertum que haberet, qua-
tis mens eius dotibus fuisset ditata diuini-
tus, meo rogatu, sua ipse manu, quæcumque
de eo